

Stockholm 3 januari 2018

Remissvar: En karensdag mindre i arbetslöshetsförsäkringen, Ds 2017:55

Arbetsmarknadsdepartementet har genom remiss via Saco gett Akademikerförbundet SSR möjlighet att yttra sig över rubricerat betänkande.

Betänkandets förslag i korthet:

I denna promemoria föreslås en ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Det föreslås att antalet karensdagar i arbetslöshetsförsäkringen minskas från sju till sex. Lagändringen föreslås träda i kraft den 2 juli 2018.

Våra kommentarer:

Utredningen motiverar sitt förslag att minska antalet karensdagar i arbetslöshetsförsäkringen med att EU vid ett flertal tillfällen har uppmanat Sverige – med stöd av den antagna europeiska balken om social trygghet – att minska antalet karensdagar i arbetslöshetsförsäkringen från sju till sex dagar.

Akademikerförbundet SSR anser att det är en god ambition att följa EU-regler, men än viktigare är att säkra upp att arbetslöshetsförsäkringen är en inkomstbaserad omställningsförsäkring mellan arbete.

Svagheten i dagens arbetslöshetsförsäkring är att för liten andel av de arbetslösa får a-kassa. Det beror på att de inte är medlemmar i en a-kassa, men även på att de inte uppfyller kvalificeringsvillkoren eller att de inte får ersättning av andra skäl – där karensdagarna även ingår.

Anledningen till att många personer lämnade a-kassorna 2007 - 2008 var, förutom att det blev betydligt dyrare att vara medlem på grund av förändringar i finansieringssystemet, att kvalificeringsreglerna skärptes. Personer som var medlemmar i en a-kassa skulle ändå inte få a-kassa om de blev arbetslösa. Många valde då att inte vara medlemmar. Den situationen förvärras givetvis av att det också finns många karensdagar.

Med tanke på att det är avgörande att arbetslöshetsförsäkringens ersättning i större utsträckning täcker fler arbetslösa och under större del av arbetslöshetsperioden, för att vara en välfungerande omställningsförsäkring, är det värdefullt att minska antalet karensdagar. Akademikerförbundet SSR tillstyrker därför förslaget om att minska

Akademikerförbundet SSR
Box 128 00, 112 96 Stockholm
08-617 44 00
kansli@akademssr.se
www.akademssr.se

SSR Direkt
Frågor om anställning och arbetsliv
08-617 44 71
ssrdirekt@akademssr.se

Medlemservice
Frågor om medlemskap och avgifter
08-617 44 70
medlem@akademssr.se

antalet karensdagar från sju till sex. Vi ser dock inga hinder emot att minska antalet dagar än mer – varför inte till fem – vilket motsvarar en arbetsvecka?

I departementspromemorian anføres även som skäl för karensdagar att det är rimligt att det finns en självrisk i arbetslöshetsförsäkringen när en sådan införts i andra socialförsäkringar. Vi vill där bara påminna om att antalet karensdagar i sjukförsäkringen i normalfallet är en, varför den parallellen talar för än färre karensdagar även i arbetslöshetsförsäkringen.

Sveriges arbetsmarknad är under stark förändring. Vi anser att det är avgörande att också arbetslöshetsförsäkringen främjar en ökad positiv rörlighet på arbetsmarknaden som även innebär att personer själva säger upp sig för att byta arbete, dvs att de även kan ha kortare arbetslöshetsperioder mellan arbete. Ju längre karensperioden i arbetslöshetsförsäkringen är, desto mindre positiv rörlighet kommer vi att ha på arbetsmarknaden, eftersom personer då i större utsträckning kommer att dra sig för att säga upp sig för att söka annat arbete.

För att främja en sådan positiv rörlighet på arbetsmarknaden har vi som fackförbund valt att ändra vår inkomstförsäkring så att den även gäller för personer som har sagt upp sig själva för att söka annat arbete. Noteras bör därför, i detta sammanhang, att antalet karensdagar i arbetslöshetsförsäkringen för personer som har sagt upp sig själva idag är 45+7 dagar, dvs 52 dagar och att dessa dagar minskar med förslaget till 45+6 dagar, dvs 51 dagar. Vi anser att denna karenstid måste ses i samma sammanhang som den arbetslöshet som uppkommit när arbetsgivaren har sagt upp och att 51 karensdagar för denna grupp är alldeles för lång tid. Det gör vi med samma argumentation som EU för – att det är avgörande att minska antalet karensdagar för att säkra den sociala tryggheten vid arbetslöshet. Färre antal karensdagar även vid egen uppsägning ökar den positiva rörligheten på arbetsmarknaden vilket gynnar dess funktionssätt. Vi menar att antalet karensdagar vid egen uppsägning måste vara fler än vid arbetsgivarens uppsägning, men att skillnaden är för stor idag och att den sociala tryggheten för den som säger upp sig själv och är medlem i en a-kassa är alldeles för låg idag och en viktig uppgift för Sverige och EU att höja.

Vi är också förvånade över att promemorian i sitt konsekvenskapitel inte tar upp hur den här förändringen påverkar fackförbundens inkomstförsäkringar. Eftersom inkomstförsäkringarna regelmässigt följer a-kassorna kommer detta även att påverka dem, genom att första ersättningsdagen blir en dag tidigare, samt att det förmodligen innebär en ytterligare betalningsdag per individ. Det innebär såväl ekonomiska som administrativa konsekvenser som borde beräknats, eller i alla fall nämnts. Inkomstförsäkringarna är med de låga dagersättningarna som finns i arbetslöshetsförsäkringen en allt viktigare del av inkomsttryggheten för allt större grupper arbetslösa och ingår som en viktig del i den sociala tryggheten för arbetslösa varför de borde ingå i en analys över den sociala tryggheten vid arbetslöshet.

Sammantaget tillstyrker Akademikerförbundet SSR förslaget.

Heike Erkers

Ursula Berge

Akademikerförbundet SSR

Förbundsordförande

heike.erkers@akademssr.se

Samhällspolitisk chef

ursula.berge@akademssr.se